

COLUMN 20 - EEN NIEUWE GENERATIE

Geloof het of niet, maar we hadden alweer een begrafenis. Het is wel veel, dit jaar, en zo gaat het ook wel hard. De kring wordt kleiner, vrienden en familie vallen af.

Zo komt er een glimp van begrip voor mensen die oud zijn, veel mankeren en niets meer zelfstandig kunnen, die misschien ook wel iedereen uit hun eigen kring hebben overleefd en die dan zeggen "het is genoeg, voor mij hoeft het niet meer".

We begroeven nu een tante van mij. Tante Leny. Ze was de laatste van de generatie boven mij en die van mijn neven en nichten, van moeders zijde dan. Van mijn vaders kant zijn er nog vier in leven.

Maar niettemin, met Tante Leny is een generatie verdwenen. Vreemd genoeg geeft het ook een beetje het gevoel van "een nieuwe generatie". Wij, de neven en de nichten, zijn allemaal ergens tussen de veertig en de (bijna) vijftenzestig. En dan toch een nieuwe generatie. Zoals het behoort was de begrafenis tevens een reünie, we troffen elkaar weer allemaal. En allemaal beseften we dat wij nu bovenaan de lijst staan, dat wij "aan de beurt" zijn.

Het gaat natuurlijk nooit op de juiste volgorde, dat weten we ook wel, ook van onze generatie zijn er al drie neven (Harry, Henk en Henri) en een nicht (Marjon) overleden.

We hebben met z'n allen humor genoeg om er samen even over te grappen: "Wie is nu de oudste? Anita, jij bent." En ik kom na Anita, ik ben op één na de oudste...

Ik ben Nederlands Hervormd gedoopt maar heb geloof en kerk niet met de paplepel binnengekregen. Wonend in het zuiden en getrouwd met een oudseminarist-en-theoloog weet ik meer van de R.K.kerk dan van de protestantse kerk.

De begrafenis van mijn tante was –nu op mijn 63e– mijn eerste protestante begrafenis.

Wat ik mij van heel vroeger nog kan herinneren van de enkele keer dat ik een protestantse dienst bijwoonde, was dat de zang zo rommelig ging. Alsof niemand precies wist hoe de melodie was. Het ging aarzelend, onzeker, achter het orgel aan en de eerste regel werd nooit gezongen omdat –zo leek het mij– het begin niet duidelijk was.

Het kan geheel aan mij liggen, maar ik werd in mijn herinnering gesterkt. Het ging precies zo als ik mij herinnerde. Waarmee ik niet wil zeggen dat de katholieken hun kerkliederen beter kunnen zingen. Nee, maar de katholieken hebben dit probleem min of meer opgelost door altijd wel ergens een koor(-tje) vandaan te halen. Ook tegenwoordig lukt dat nog steeds, hoewel ze vaak niet groter zijn dan een man (of vrouw) of tien. Maar het helpt wel.

Wat mij ook opviel was dat het uitvaartritueel niet schijnt vast te staan. De katholieke uitvaartmis kun je op altijd dezelfde manier houden, de pastoor hoeft alleen maar een andere naam in te vullen. Heel onpersoonlijk, dat wel, maar iedereen weet precies wát wanneer aan de beurt is.

Het behoedt je niet voor kleine vergeetachtigheden. Bij mijn tante ging de kaars te laat aan, bij onze laatste katholieke begrafenis vergat de pastoor zijn koormantel (zie mijn vorige column). Zelfs al is er een vaststaand ritueel, blijkbaar kun je dan nog iets vergeten. Ik zit daar niet mee, ik vind het behoren tot de menselijke foutjes die de mens ook zijn charme verleent.

Maar persoonlijk was de uitvaart wel. Wat mij bij het katholieke uitvaartritueel wel irriteert is dat bij het plichtmatig invullen van de naam van de overledene, meestal diens voornaam wordt gebruikt. Hoe oud iemand ook is. Alsof het feit dat iemand overleden is het recht geeft om de persoon bij de voornaam te noemen, hoewel je dat bij leven nooit hebt gedaan.

Dat was hier niet. Hoewel de voornamen van mijn tante voluit werden genoemd, werd ze toch aangesproken met mevrouw Mulder. En dat deed me deugd. Het voelde als respect.

De kinderen vertelden in een schitterende sfeertekening het verhaal van mijn tantes leven. Prachtig was dat. Heel warm. Veel liefde zat erin.

En dan was er nog iets dat mij deugd deed en daarvoor verdient Monuta een compliment. Er was letterlijk en figuurlijk een nieuwe generatie dragers. Zes strak in grijs pak gestoken jonge mannen droegen de kist. Ze zagen er verrassend jong uit. We zijn immers altijd –eerlijk is eerlijk- oude mannen gewend, tenzij natuurlijk de eigen vrienden of familie de kist draagt.

En ook dat vond ik mooi: deze jonge mannen waren sterk genoeg om de kist ook echt te dragen, op de schouders. Prachtig, ècht gedragen worden!

Tweemaal die dag een nieuwe generatie. De generatie van de neven en de nichten, zelf al ouder en hopelijk wat wijzer en zelf al niet meer de jongste generatie. Een een nieuwe generatie dragers, in staat maar óók bereid om op hun jonge schouders de ouderen te dragen.

Zo hoort het in de maatschappij. Toch?